

POSTANOWIENIE

Dnia 9 lutego 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Michał Laskowski (przewodniczący)

SSN Jerzy Grubba

SSN Jarosław Matras (sprawozdawca)

Protokolant Łukasz Biernacki

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Andrzeja Pogorzelskiego,
w sprawie **J. M.**

skazanego z art. 62 ust. 2 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu
narkomanii

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie
w dniu 9 lutego 2021 r.,

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść
od postanowienia Sądu Rejonowego w R.

z dnia 16 lipca 2019 r., sygn. akt VI Ko (...) (II K (...)),

uchyla zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w R. z dnia 16 stycznia 2018 roku, sygn. akt II K (...), J. M. został uznany za winnego popełnienia występku z art. 62 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Za czyn ten, przy zastosowaniu art. 37b k.k., została mu wymierzona kara 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz roku i 6 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym. Orzeczenie to uprawomocniło się w dniu 24 stycznia 2018 r. (k. 138 akt sprawy o sygn. II K (...)). Następnie skazany dwukrotnie korzystał z odroczenia wykonania kary pozbawienia wolności na okres po 6 miesięcy (postanowienia Sądu

Rejonowego w R. z dnia 29 maja 2018 r., sygn. akt VI Ko (...), oraz z dnia 29 stycznia 2019 r., sygn. akt VI Ko (...)).

Postanowieniem z dnia 16 lipca 2019 r., sygn. akt II K (...), VI Ko (...), Sąd Rejonowy w R. w trybie art. 152 § 1 k.k.w. warunkowo zawiesił J. M. wykonanie kary sześciu miesięcy pozbawienia wolności – kary orzeczonej wyrokiem w sprawie o sygn. akt II K (...) – na okres próby wynoszący 3 lata.

W dniu 18 lipca 2019 r. Sąd Rejonowy w R. w sprawie o sygn. akt VI Ko (...), na podstawie art. 24 § 1 k.k.w. postanowił uchylić postanowienie Sądu Rejonowego w R. z dnia 16 lipca 2019 r., sygn. akt II K (...), VI Ko (...), w przedmiocie warunkowego zawieszenia wykonania kary 6 miesięcy pozbawienia wolności. W uzasadnieniu tego orzeczenia wskazano, iż *„Sąd procedując w tej sprawie mylnie przyjął, iż zostały spełnione przesłanki formalne warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności, albowiem karę tę orzeczono przy zastosowaniu art. 37b k.k., na mocy którego przepisów art. 69-75 k.k. uprawniających do warunkowego zawieszenia kary pozbawienia wolności, nie stosuje się”* (k. 173 akt postępowania wykonawczego).

Na powyższe postanowienie obrońca skazanego złożył zażalenie, podnosząc w nim zarzut obrazy przepisu art. 24 § 1 k.k.w., polegającej na wadliwym przyjęciu, iż doszło do ujawnienia się nowych lub poprzednio nieznanych okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia, które pozwalałaby na uchylenie postanowienia z dnia 16 lipca 2019 r., a nadto postawił w zażaleniu zarzut błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia i mający wpływ na jego treść, wyrażający się przyjęciem, że nie zostały spełnione przesłanki pozwalające na warunkowe zawieszenie orzeczonej wobec skazanego kary pozbawienia wolności (k. 180-187, akt postępowania wykonawczego). Sąd Okręgowy w R. w dniu 22 października 2019 r. w sprawie o sygn. akt II 1 Kzw (...), uchylił zaskarżone postanowienie. Sąd odwoławczy wskazał, że jakkolwiek postanowienie Sądu Rejonowego w R. wydane w dniu 16 lipca 2019 r. sygn. akt VI Ko (...), dotknięte jest błędem, to jednak postanowienie z dnia 18 lipca 2019 r. nie mogło się ostać, gdyż nie zaistniała podstawa do zastosowania art. 24 k.k.w., a zatem, nie doszło w realiach niniejszej sprawy do ujawnienia się nowych, poprzednio nieznanych okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia, a tylko z tych przyczyn prawomocne postanowienie może

podlegać reformacji. Sąd ten podniósł, że określony w art. 24 § 1 k.k.w. tryb, dający sądowi, w każdym czasie, możliwość uchylenia lub zmiany postanowienia, nie może zaś być wykorzystywany do naprawiania uchybień prawnych, jakimi dotknięte jest prawomocne orzeczenie (k. 196-200 akt postępowania wykonawczego).

W powyższych okolicznościach w zarządzeniu sędziego Sądu Rejonowego w R. z dnia 3 grudnia 2019 r., wskazano, iż postanowienie z dnia 16 lipca 2019 r. uprawomocniło się w dniu 27 lipca 2019 r. (k. 211 akt postępowania wykonawczego).

Kasację w tej sprawie wniósł Prokurator Generalny, który zaskarżył orzeczenie w całości na niekorzyść skazanego i zarzucił mu *„rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisów prawa karnego materialnego, a mianowicie art. 152 § 1 k.k.w. (w brzmieniu obowiązującym do dnia 5 października 2019 r.) w zw. z art. 37b k.k., polegające na warunkowym zawieszeniu wykonania, na podstawie pierwszego ze wskazanych przepisów, orzeczonej wobec skazanego J.M. wyrokiem Sądu Rejonowego w R. z dnia 16 stycznia 2018 roku w sprawie o sygn. akt II K (...), kary 6 miesięcy pozbawienia wolności na okres próby wynoszący 3 lata w sytuacji, gdy kara ta, stanowiąc wraz z karą 1 roku i 6 miesięcy ograniczenia wolności karę łączoną (mieszaną) wy mierzona została przy zastosowaniu art. 37b k.k., który wyraźnie wyłącza możliwość warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności orzekanej na jego podstawie stanowiąc, iż nie stosuje się do niej przepisów art. 69-75 k.k. i w pierwszej kolejności wykonuje się karę pozbawienia wolności”*.

Podnosząc taki zarzut skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i umorzenie postępowania w przedmiocie warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności wobec skazanego J. M.

Kasację poparł na rozprawie prokurator Prokuratury Krajowej.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Kasacja okazała się zasadna. W dacie wydania zaskarżonego postanowienia (i aż do dnia 4 października 2019 r.) przepis art. 152 § 1 k.k.w. miał następujące brzmienie: *„jeżeli odroczenie wykonania kary nieprzekraczającej roku pozbawienia wolności trwało przez okres co najmniej jednego roku - sąd może warunkowo zawiesić wykonanie tej kary na zasadach określonych w art. 69-75 Kodeksu*

karnego". Rzecz jednak w tym, że orzeczona wobec skazanego kara 6 miesięcy pozbawienia wolności jest składnikiem sankcji karnej określanej jako instytucja sekwencji kar, albowiem orzeczona została na podstawie art. 37b k.k. Istotą tej sankcji jest to, że orzeka się w niej dwie kary, tj. karę pozbawienia wolności oraz karę ograniczenia wolności, przy czym w pierwszej kolejności wykonuje się co do zasady karę pozbawienia wolności. Przepis art. 37b k.k. od dnia 15 kwietnia 2016 r. zawiera zapis, że przepisów art. 69-75 nie stosuje się (zdanie trzecie art. 37b dodane art. 7 pkt 3 ustawy z dnia 11 marca 2016 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw, Dz.U. z 2016 r., poz. 437). W sposób wyraźny zatem wyłączono możliwość warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności orzeczonej w trybie art. 37b k.k. w oparciu o regulacje określone w art. 69-75 k.k. W tym miejscu wypada jedynie dodać, że nie bez racji wskazuje się w piśmiennictwie, iż w istocie do dnia 14 kwietnia 2016 r. nie było w ogóle możliwości warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności orzekanej na podstawie art. 37b k.k., a taką możliwość stworzono od 15 kwietnia 2016 r. w oparciu o przepis art. 60 § 3 k.k. (por. M. Małecki, *Co zmienia nowelizacja art. 37b k.k.*?, CzPKiNP 2016, z. 2, s. 19-51; por. także A. Zoll, *Zmiany w zakresie środków probacyjnych [ustawa nowelizująca Kodeks karny z 11 marca 2016 r.]*, CzPKiNP 2016, z. 2, str.11). Jednocześnie w treści art. 152 § 1 k.k.w. od dnia 1 lipca 2015 r. wskazano, że zawieszenie wykonania kary pozbawienia wolności może nastąpić na zasadach określonych w art. 69-75 k.k. Skoro więc w trybie z art. 152 § 1 k.k.w. (od dnia 1 lipca 2015 r. do dnia 4 października 2019 r.) warunkowe zawieszenie wykonania kary pozbawienia wolności może nastąpić tylko na zasadach określonych w art. 69-75 k.k., to w sytuacji, gdy stosowanie tych przepisów prawa karnego materialnego jest z kolei wyłączone, gdy kara pozbawienia wolności orzeczona została jako jedna z kar na podstawie art. 37b k.k., oczywiście staje się, że nie jest możliwe zastosowanie instytucji określonej w art. 152 § 1 k.k.w. do kary pozbawienia wolności orzeczonej na podstawie art. 37b k.k. Tym samym rację ma skarżący, że doszło do rażącego naruszenia przepisu art. 152 § 1 k.k.w., a jego efektem było zastosowanie instytucji prawa karnego materialnego, która nie mogła zostać zastosowana do skazanego. W tej sytuacji konieczne stało się uchylenie zaskarżonego postanowienia bez orzeczenia

następczego. Nie mógł zostać uwzględniony wniosek skarżącego o umorzenie postępowania w tym zakresie, albowiem taki wniosek byłby zasadny, gdyby istniała przeszkoda procesowa do rozpoznania wniosku obrońcy skazanego o zastosowanie art. 152 § 1 k.k.w. Tymczasem taka przeszkoda procesowa do dalszego procedowania nie istnieje, a sam wniosek powinien zostać oddalony.

Z tych wszystkich powodów orzeczono jak w postanowieniu.